

ΘΕΑΤΡΙΚΑ

«Φρομών και Ρίσλερ»

Ένα έργο πλοκής και δράσης με σκηνές ρομαντικές, με κάμποση αλήθεια γραμμένο, με και με περισσότερη ψευτιά, άλλο τεχνικό κι' άλλου απειπιστικά έτεχνο μ' όλοφάνερη βιασμένη προσπάθεια στη διαγραφή των χαρακτήρων, και με τό συνειθισμένο φραντσέζικο ύφος στην εύρεση ώριμων θεατρικών κόλπων της πρώτης εντύπωσης, είναι τό καινούριο δράμα που έπαιξε τό Βασιλικό. Τό μυθιστόρημα απ' όπου προήχθη (*Fromon jeune et Risler aîné*) είναι βιβλίο αρκετά εύχαριστο με ζωή και με χάρη που μπορεί πολύ τερπνά κανείς νά περάση πολλές ώρες διαβάζοντάς το, για τούτο ίσως είναι και βραβεμένο απ' τή Γαλλική Ακαδημία. Μά τό δράμα, που για νά γίνει τέτοιο χρειάστηκε έξω από τό συγγραφέα του βιβλίου και τή συνεργασία ενός άλλου, του Belot, είναι ασύγκριτα κατώτερο και τόσο αδύνατο κι' έτεχνο στην πλοκή της υπόθεσης που νά δυσκολεύεται κανείς νά τό γνωρίση. Η χάρη ή περιγραφική και τό συναρπαστικό των σκηνών που παρουσιάζει στις σελίδες του έ Daudet κατορθώνουν νά σκεπάσουν τις αδυναμίες του έργου και τό άφύσικο της πλοκής του μύθου ώστε νά μή φαίνεται παράξενο τό πώς έ Ρίσλερ, άνθρωπος έξυπνος κι' έφευρέτης μάλιστα, νά πιστεύη στην ήθική της τρελλογυναίκας του, νά μή βλέπη τ' άλλόκοτα καμώματά της, νά κλείνη τά μάτια του στους ψεύτικους ισολογισμούς που του παρουσιάζουνε κι' ένα σωρό άλλα αδύνατα κι' άκατανόητα. Στο δράμα όμως γανεται ή περιγραφή και ή χάρη του Daudet και μένει μοναχά ή χοντρή σκηνοτεχνική τέχνη του συνεργάτη του Belot που είν' αλήθεια πώς καταφέρνει κάποτε νά παρουσιάσει κάτι καλό μα τό

περιότερο είναι καλό μόνο τή στιγμή της πρώτης εντύπωσης. Έτσι και ή τελευταία εικόνα της πέμτης πράξης που φαίνεται καθαρή ή προσπάθεια των συγγραφέων στην εύρεση κάποιας άπροσδόκητης λύσης αφήνει στους θεατές βαθειά εντύπωση ώστε βγαίνοντας απ' τό θέατρο νά λένε:—«Ωραίο... θαυμάσιο τό έργο!..Κι' όμως ή τελευταία αυτή πράξη που δίνει τή λύση στο έργο είναι ή χειρότερη κι' άτεχνότερη και τούτο φαίνεται καλλίτερο σ' όποιον έτυχε νά διαβάση τό ρομάντο. Έκεί έ Daudet τραβάει πολύ ακόμα τή λύση για χρόνια ώστε αυτή έρχεται μοναχή της ήρεμη και φυσική, ιστορισμένη σ' ώριμες σελίδες, τις ώριότερες ίσως του έργου με τή θλιμμένη εκείνη μελαγχολία που τόσο άπλά σκορπίζει στα έργα του έ Γάλλος ποιητής. Τό τέλος λοιπόν του δράματος δέν είναι εκείνο που φαντάστηκε έ συγγραφέας, είναι μοναχά ένα τέλος άνάγκης. Και φαίνεται άληθινά περίεργο πώς ένας δημιουργός που έτυχε νά φανταστεί και νά δημιουργήση κάτι, όσο δήποτε μικρό κι' άν είν' αυτό, άποφασίζει έπειτα για ένα σωρό ύλικό ίσως ή επί τέλους μικροδόξας, νά κόψη ένα κομμάτι από τό δημιουργήμα του παρουσιάζοντας αυτό άκρωτηριασμένο. Ένα βιβλίο είναι μια ζωή κόβεις κάτι απ' τό βιβλίο, είναι τό ίδιο σά νά κόβεις απ' τή ζωή που φαντάστηκες και που έζησε μέσα σου τις στιγμές της δημιουργίας. Έτσι τό δράμα αυτό για έναν που δέ διάβασε τό μυθιστόρημα μπορεί ίσως νά σημαίνει κάτι, για όποιον όμως γνώρισε την πρώτη του ζωή, ή δεύτερη φαίνεται γελοία. Οί ήθοσοί' οχι και περίφημοι. Ο κ. Φύρστ αρκετά καλός, μόνο με τόν ιδιότροπο εκείνο τόνο στη φωνή του που του έμεινε φαίνεται κληρονομιά από τις τραγωδίες, και που πρέπει έξάπαντος νά τόν διορθώση. Η κ. Λοράνθου—κυρία Ρίσλερ—χρειάζότανε περισσότερη ταχυπινιά και πενηράδα στο παιζιμό της έπρεπε νά ζωντανέψη ένα ρόλο, αλήθεια, δύσκολο και ξεχωριστό, μα δέ φαίνεται πώς προσπάθησε νά τό κάνει, για τούτο κι' ή υπόκρισή της που ήταν ανάγκη ν' αλλάζη από στιγμή σε στιγμή έμεινε πάντοτε ή ίδια κι' όταν μιλούσε με τόν άντρα της και πάλι με τόν έρωμένο της. Τό βέβαιο είναι πώς τό Β. Θέατρο κι' ή Έλληνική σκηνή γενικά, δέν κατορθώσε ακόμα ν' άποκτήση ήθοποιούς για έργα κάπως βαρύτερα από τις συνειθισμένες comedies, κι' ελαφρότερα από τις εύκολες άγριοφωνάρες της τραγωδίας.

Α. ΣΙΓΑΝΟΣ